

Валігура Ольга Романівна,
доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри східної і слов'янської філології,
Київський національний лінгвістичний університет
ORCID ID: [0000-0003-0428-5421](https://orcid.org/0000-0003-0428-5421)
olga.valigura@knu.edu.ua

ФОРМУВАННЯ КИТАЙСЬКОМОВНОЇ СТИЛІСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Питання змішаного навчання почало набувати актуальності з 2020 року. Причиною цього стали два фактори: перший – це епідемія Covid-19, що змусила увесь світ тимчасово перейти в дистанційний формат, і другий – поява технологій, що дозволила ефективно проводити колективні відеозустрічі. На той момент у навчальному просторі надавали перевагу дистанційній формі, щоб не допустити поширення вірусу серед студентів та викладацького колективу. Проте після завершення пандемії дистанційна форма в Україні не відійшла на другий план: збройна агресія російської федерації змусила всю країну адаптуватися до нових викликів і реалій. Таким чином заклади вищої освіти прийшли до змішаної форми навчання як оптимального способу навчання в нинішніх умовах.

У цій статті на прикладі викладання китайської мови, а саме формування китайськомовної стилістичної компетентності, продемонстровано нові труднощі, з якими зіткнулися викладачі під час адаптації робочих програм до змішаних форм навчання, проаналізовано шляхи їх подолання і запропоновано можливі рішення щодо організації навчального процесу в офлайн- та онлайн-форматах. Ураховано специфіку і складності навчання стилістики китайської мови: забезпечення балансу між теоретичним і практичним аспектами, створення правильного алгоритму вправ і необхідність матеріально-технічного забезпечення, без якого сам процес змішаного навчання неможливий. Крім того, потрібно врахувати і специфіку китайської мови, що, власне, і є основною складністю впровадження цього курсу в концепт змішаного навчання. Оскільки кожен заклад вищої освіти має академічну свободу у впровадженні змішаного навчання, то ми розглянемо деякі гіпотетичні формати проведення занять з огляду на реальні можливості сучасної освітньої системи України.

Ключові слова: стилістична компетентність, китайська мова, змішане навчання, філологи-китаїсти, методика навчання іноземних мов, китайськомовна стилістична компетентність, майбутні філологи, комплекси вправ, онлайн-навчання

Valigura, Olga,
DrSc (Philology), Professor,
Head of the Department of Oriental and Slavic Philology
ORCID ID: [0000-0003-0428-5421](https://orcid.org/0000-0003-0428-5421)
olga.valigura@knu.edu.ua

FORMATION OF CHINESE STYLISTIC COMPETENCE OF FUTURE PHILOLOGISTS UNDER CONDITIONS OF BLENDED LEARNING

The issue of blended learning began to gain relevance in 2020 due to two factors: first, the Covid-19 pandemic, which forced the

entire world to temporarily switch to a remote format, and second, the emergence of technologies that enabled effective collective video meetings. At that time, the educational space prioritized distance learning to prevent the spread of the virus among students and faculty. However, after the pandemic ended, the remote format in Ukraine did not recede into the background: the armed aggression of the Russian Federation forced the entire country to adapt to new challenges and realities. Thus, higher education institutions adopted blended learning as the optimal way of teaching under current conditions. This article demonstrates new challenges faced by methodologists during the adaptation of curricula to blended learning formats based on the formation of Chinese stylistic competence, analyzes existing ways of overcoming them, and proposes possible solutions for organizing the educational process in both offline and online modes. The analysis also takes into account the specifics and difficulties encountered by teachers when teaching Chinese stylistics, namely the need to balance theoretical and practical aspects, properly selected exercise algorithms, and material and technical resources, without which blended learning becomes impossible. In addition, the investigation considers the peculiarities of the Chinese language, which is, in fact, the main difficulty in implementing this course within the concept of blended learning. Since each higher education institution has academic freedom in implementing blended learning, the article considers several hypothetical formats for conducting classes based on the real capabilities of the modern educational system of Ukraine.

Keywords: stylistic competence, Chinese language, blended learning, Chinese philology students, foreign language teaching methodology, Chinese stylistic competence, future philologists, exercise sets, online learning.

Постановка проблеми. Змішане навчання – це результат адаптації системи освіти до суспільних викликів, що мають значний вплив на повсякденне життя. Протягом останніх років українські університети у той чи той спосіб інтегрували онлайн-навчання в офлайн-програми. Проте цей процес важко назвати швидким чи безпроблемним. Крім очевидних питань, пов'язаних з відвідуванням, самоорганізацією та системою контролю успішності студентів, постала необхідність адаптації робочих програм до онлайн-формату, що спричинило проблеми, пов'язані з матеріально-технічним забезпеченням, інтеграцією цифрових інструментів і переосмисленням методичних підходів до формування компетентно-

стей. На прикладі формування китайськомовної стилістичної компетентності ми вважаємо необхідним продемонструвати проблеми, що виникають перед викладачами китайської мови, і запропонувати можливі ефективні рішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням змішаної форми навчання цікавляться дедалі більше українських науковців. Такий інтерес виник через кілька причин. По-перше, повномасштабна агресія російської федерації триває майже чотири роки і заклади вищої освіти намагаються пристосуватися до таких реалій, при цьому намагаючись не порушити освітній процес і вберегти викладачів та студентів від потенційних загроз. По-друге, сучасні технології, особливо штучний інтелект, стрімко розвиваються, що відкриває нові можливості для методистів. По-третє, нові покоління виростили в дуже специфічних, навіть у безпрецедентних умовах: спочатку епідемія COVID-19, потім повномасштабне вторгнення росії, і як наслідок довготривале онлайн-навчання. Усе це призвело до стрімкої диджиталізації молоді та зробило їх ефективними користувачами цифрових продуктів. Питання ефективного змішаного навчання при навчанні студентів іноземних мов – один з актуальних аспектів, над яким працює низка вітчизняних дослідників. Вони визначили ефективні підходи до вирішення методичних питань, пов'язаних з упровадженням онлайн-занять в офлайн-навчання. Так, Баценко і Рашевська (2024) у своїй праці демонструють наукову зацікавленість щодо можливості впровадження змішаного навчання в закладах загальної середньої освіти. Бондарчук (2024) розглядає інноваційні підходи в умовах динамічних змін щодо вдосконалення навчання іноземних мов у закладах вищої освіти. Гудима (2025), Краснополюєв, Воронюк і Вишатицька (2025) аналізують ефективність сучасних методик викладання іноземних мов в українських закладах вищої освіти. Мох (2024) у своїй статті зазначає специфіку змішаного навчання на заняттях з іноземної мови у немовному закладі вищої освіти, тоді як Новицька (2025) демонструє особливості змішаного навчання у вищих закладах освіти в умовах воєнного стану. Сольська, Вишивана, і Боровська (2025) розглядають виклики та стратегії підтримки здобувачів вищої освіти у курсі методики навчання іноземних мов у змішаному форматі. Штангрет, Мосій і Чаплик (2025) демонструють сучасні можливості змішаного навчання (blended learning) у викладанні іноземних мов та роль цифрових ресурсів у поєднанні з традиційними методами. Таким чином, сучасні науковці розглядають змішане навчання як наслідок багатьох факторів і як можливість покращити навчальний процес шляхом інтеграції онлайн-формату.

Мета цієї статті полягає у висвітленні складних питань у процесі формування китайськомовної сти-

лістичної компетентності в майбутніх філологів в умовах змішаного навчання та розгляді потенційно ефективних методичних рішень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Передусім слід визначити формат змішаного навчання, який планується застосовувати протягом навчального семестру. Для зручності ми назвемо їх варіантами. Можливі варіанти розподілу занять:

- Варіант 1: розподіл за тижнями (тиждень А – онлайн, тиждень Б – офлайн); (Модель 2).

- Варіант 2: розподіл за більшими термінами (актуально в період підвищеної небезпеки з боку країни-агресора).

Наступним кроком є уточнення типу занять, що будуть проводитись:

- лекційні;
- семінарські;
- практичні.

Ще одним етапом є врахування важливості фонетичного та ієрогліфічного аспектів під час вивчення китайськомовної стилістики. Вивчаючи китайську мову, студенти постійно повинні практикувати написання ієрогліфів від руки та уважно стежити за тонами під час говоріння. Також важливу роль грає комунікація з носіями мови як прямий спосіб практики стилістично правильної комунікації. За можливості, рекомендуємо проводити наживо, але підходить і онлайн-формат. За відсутності носія можна користуватися штучним інтелектом із заданим набором інструкцій для імітації мовлення носія китайської мови, проте цей варіант є вибіркоким через недосконалість ШІ. Ці рішення визначають структуру навчального процесу та впливають на вибір методів і засобів навчання.

У контексті мети нашого дослідження користуємося правилом: на уроці опановуємо, а вдома – закріплюємо. За основу беремо два заняття на тиждень. Отже, розглянемо можливі варіанти узгодження процесу навчання майбутніх філологів китайськомовної стилістичної компетентності з особливостями змішаного навчання.

Почнемо з варіанта, коли впроваджено навчання тиждень онлайн і тиждень офлайн. Цей формат є оптимальним, тому що дозволяє використовувати онлайн-заняття для етапу презентації нового матеріалу за допомогою рецептивних та репродуктивних вправ, тоді як офлайн-формат робить акцент на закріплення відпрацьованого в домашніх завданнях матеріалу в продуктивних письмових та усних вправах.

У такому випадку ми розглядаємо онлайн-заняття як час для формування теоретичних засад та активного використання різноманітних цифрових інструментів у форматі Moodle, LearningApps.org, Notions тощо. Акцент робитимемо на загальну стилістичну теорію, особливості функціональних стилів та різноманітні інтерактивні завдання на читання, аудіюван-

ня та говоріння (монологічне мовлення) як найбільш зручні аспекти для формату онлайн-навчання.

Таким чином, онлайн-формат виступає як платформа для систематизації знань та відпрацювання тих навичок, які найбільш ефективно реалізуються за допомогою цифрових технологій. Використання інтерактивних ресурсів дозволяє:

- забезпечити індивідуалізацію навчання через адаптивні тести та вправи;
- створити умови для самостійної роботи студентів із матеріалом у зручному темпі;
- організувати миттєвий зворотний зв'язок завдяки автоматизованим системам перевірки;
- розширити можливості для мультимедійної підтримки (аудіо-, відео-, інтерактивні симуляції).

Онлайн-заняття також дозволяють ефективно організувати аудіювання завдяки використанню автентичних записів мовлення носіїв мови та інтерактивних вправ для перевірки розуміння.

Натомість офлайн-заняття спиратимуться на письмові вправи від руки, діалогічне мовлення, редагування текстів та доповіді чи презентації китайською мовою. В основі є навчання живого спілкування, уміння

працювати в групах, формулювати думку в певному функціональному стилі усно та письмово, вміти доповідати в певному стилі тощо (див. Табл. 1).

У процесі офлайн-роботи викладачі мають змогу оперативного коригувати мовні помилки, надавати індивідуальні коментарі, а також моделювати реальні комунікативні ситуації – наприклад, участь у дискусії, захист проєкту, інтерв'ю, публічний виступ. Це дозволяє студентам не лише закріпити теоретичні знання, а й відчувати стилістичну адекватність мовлення в живому середовищі.

Крім того, групові форми роботи – спільне редагування текстів, рольові ігри, підготовка презентацій – формують навички колективного мовного планування, що є важливим у міжкультурній комунікації.

Таким чином забезпечується рівномірне формування всіх чотирьох компетентностей в контексті стилістики китайської мови і при цьому використовуються переваги онлайн- (цифрові інструменти, графічне подання матеріалу, доступ до мережі інтернет) та офлайн-навчання (живе спілкування, колективна взаємодія).

Таблиця 1

Організація навчання стилістики китайської мови в умовах варіанта 1

Формат проведення	Тип заняття	Види діяльності	Стилістичні вправи
Онлайн	лекційне	<ul style="list-style-type: none"> • теоретичні засади • інтерактивні завдання • тестові завдання 	<ul style="list-style-type: none"> • загальна стилістична теорія • функціональні стилі (теорія)
Онлайн	практичне	<ul style="list-style-type: none"> • теоретичні засади • інтерактивні завдання • тестові завдання • вправи на читання • вправи на аудіювання • вправи на монологічне мовлення • індивідуальні письмові вправи 	<ul style="list-style-type: none"> • загальна стилістична теорія • функціональні стилі (теорія) • вправи на розрізнення стилів та жанрів • вправи на розпізнавання стилю • вправи на тропи • вправи на монологічне мовлення у конкретному жанрі
Офлайн	семінарське	<ul style="list-style-type: none"> • контрольні опитування • доповіді / презентації / дискусії • практичні вправи на закріплення теоретичного матеріалу 	<ul style="list-style-type: none"> • вправи на розрізнення стилів та жанрів • вправи на розпізнавання стилю • вправи на тропи • вправи на редагування
Офлайн	практичне	<ul style="list-style-type: none"> • групові письмові вправи • вправи на діалогічне мовлення • доповіді / презентації 	<ul style="list-style-type: none"> • репродуктивні стилістичні вправи (друку) • вправи на письмо у конкретному жанрі (від руки) • вправи на діалогічне мовлення в певному стилі • рольові ігри в певному стилі

За умов, коли можливий тимчасовий вихід на онлайн-навчання на строк від одного місяця варто мати динамічну методичну розробку, що передбачає адаптування матеріалу і комплексів вправ під онлайн-навчання. У цьому разі рекомендуємо робити блоки вправ, розраховані на формування китайськомовної стилістичної компетентності в конкретних компетентностях і розподіляти їх таким чином:

аудіювання, читання проводиться у форматі онлайн, говоріння та письмо проводиться у форматі офлайн. Цей підхід дозволяє робити акцент на конкретних комунікативних компетентностях і запроваджує своєрідний інтенсив, що може дозволити студентам у стислі терміни досягати відчутного прогресу у формуванні стилістичної компетентності. Такий інтенсивний підхід забезпечує:

- **цілеспрямованість навчання** – кожна компетентність відпрацьовується у найбільш оптимальному форматі (онлайн для сприйняття та аналізу, офлайн для продуктивного мовлення та письма);

- **гнучкість методики** – можливість швидко адаптувати навчальний процес до змінних умов (перехід на онлайн чи повернення до офлайн);

- **системність** – блоки вправ вибудовуються в логічну послідовність, що дозволяє студентам поступово переходити від теоретичного засвоєння до практичного застосування;

- **інтенсифікацію навчання** – завдяки концентрації на окремих видах діяльності студенти отримують більше практики в кожній компетентності, ніж у традиційній змішаній моделі.

У результаті формується динамічна освітня траєкторія, яка не лише враховує зовнішні виклики (пандемія, воєнні обставини), але й створює умови для комплексного розвитку мовних навичок у контексті стилістики китайської мови (див. Табл. 2).

Таблиця 2

Організація навчання стилістики китайської мови в умовах варіанта 2

Формат проведення	Тип заняття	Види діяльності	Стилістичні вправи
Онлайн	лекційне	<ul style="list-style-type: none"> • теоретичні засади • інтерактивні завдання • тестові завдання 	<ul style="list-style-type: none"> • загальна стилістична теорія • функціональні стилі (теорія) • вправи на розрізнення стилів та жанрів • вправи на розпізнавання стилю
Онлайн	практичне	<ul style="list-style-type: none"> • теоретичні засади • інтерактивні завдання • тестові завдання • вправи на читання • вправи на аудіювання 	<ul style="list-style-type: none"> • загальна стилістична теорія • функціональні стилі (теорія) • вправи на розрізнення стилів та жанрів • вправи на розпізнавання стилю
Офлайн	семінарське	<ul style="list-style-type: none"> • контрольні опитування • доповіді / презентації / дискусії • практичні вправи на закріплення теоретичного матеріалу 	<ul style="list-style-type: none"> • вправи на тропи • вправи на редагування
Офлайн	практичне	<ul style="list-style-type: none"> • письмові вправи • вправи на говоріння (монолог / діалог) • доповіді / презентації 	<ul style="list-style-type: none"> • репродуктивні вправи на письмо в конкретному жанрі • продуктивні вправи на письмо в конкретному жанрі • репродуктивні вправи на говоріння в певному стилі • продуктивні вправи на говоріння в певному стилі • рольові ігри в певному стилі

Результати дослідження. Таким чином, ми проаналізували сучасні підходи до змішаного навчання іноземних мов і запропонували варіанти, які могли б бути ефективними для формування китайськомовної стилістичної компетентності. При організації матеріалів робочої програми необхідно враховувати формат, у якому проходитиме змішане навчання, матеріально-технічну базу, доступну університету, викладачам та студентам, та формувати комплекси вправ так, щоб досягати максимальної ефективності навчання на онлайн-та офлайн- заняттях. Для формування китайськомовної стилістичної компетентності це передбачає урахування лінгвокультурної специфіки, ієрогліфічних та фонетичних аспектів. Таким чином ми розкрили складнощі навчання стилістики китайської мови, а також запропонували можливі методичні рішення цих складнощів.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні ефективності цифрових інструментів для формування китайськомовної стилістичної компетентності в умовах змішаного навчання, розробленні оптимальних комплексів вправ, які забезпечували б реалізацію як онлайн-, так і офлайн-аспектів навчального процесу. Крім того, доцільно проаналізувати інші проблемні напрями формування стилістичної компетентності з китайської мови з метою визначення загальних методичних викликів, з якими стикаються викладачі китайської мови.

Конфлікт інтересів

Автор не має потенційного конфлікту інтересів, який би міг вплинути на рішення про опублікування цієї статті.

Використання штучного інтелекту

Не використовувався.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Бащенко, С. В., & Рашевська, Н. В. (2024). Змішане навчання: теоретичний аналіз поняття та можливості впровадження в процес навчання в закладах загальної середньої освіти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, 216, 92–97.
- Бондарчук, Ю. (2024). Стратегічне удосконалення навчання іноземних мов у закладах вищої освіти: інноваційні підходи в умовах динамічних змін. *Педагогічна Академія: наукові записки*, 6. <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/60/42>
- Гудима, Г. Б. (2025). Сучасні методи викладання іноземних мов у закладах вищої освіти. *Вісник Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені Академіка Степана Дем'ячука. Серія: Педагогіка та психологія*, 2, 43–49.
- Краснопоров, П. В., Воронюк, В. І., & Вишатицька, І. Р. (2025). Аналіз ефективності сучасних методик викладання іноземних мов в українських закладах вищої освіти. *Педагогічна Академія: наукові записки*, 14. <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/524/407>
- Мох, Ю. А. (2024). Змішане навчання на заняттях з іноземної мови у немовному ЗВО. *Нотатки сучасної науки*, 13, 14–15.
- Новицька, Л. І. (2025). Змішане навчання у вищих навчальних закладах в умовах воєнного стану. *Академічні візії*, 40, 1–14.
- Сольська, Т., Вишивана, Н., & Боровська, О. (2025). Виклики та стратегії підтримки здобувачів вищої освіти у курсі методики навчання іноземних мов у змішаному форматі. *Journal of Cross-Cultural Education*, 5, 55–64.
- Штангрет, Г. З., Мосій, І. М., & Чаплик, О. А. (2025). Сучасні можливості змішаного навчання (blended learning) у викладанні іноземних мов: роль цифрових ресурсів у поєднанні з традиційними методами. *Педагогічна Академія: наукові записки*, 14. <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/574/458>

REFERENCES

- Batsenko, S. V., & Rashevskaya, N. V. (2024). Zmishane navchannia: teoretychnyi analiz poniattia ta mozhlyvosti vprovadzhenia v protses navchannia v zakladakh zahalnoi serednoi osvity. *Naukovi zapysky. Seriya: Pedagogichni nauky*, (216), 92–97.
- Bondarchuk, Yu. (2024). Stratehichne udoskonalennia navchannia inozemnykh mov u zakladakh vyshchoi osvity: innovatsiini pidkhody v umovakh dynamichnykh zmin. *Pedahohichna Akademiia: naukovi zapysky*, (6). <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/60/42>
- Hudyma, H. B. (2025). Suchasni metody vykladannia inozemnykh mov u zakladakh vyshchoi osvity. *Visnyk Mizhnarodnoho ekonomiko-humanitarnoho universytetu imeni Akademika Stepana Demianchuka. Seriya: Pedagogika ta psykholohiia*, (2), 43–49.
- Krasnoporov, P. V., Voroniuk, V. I., & Vyshatytska, I. R. (2025). Analiz efektyvnosti suchasnykh metodyk vykladannia inozemnykh mov v ukrainskykh zakladakh vyshchoi osvity. *Pedahohichna Akademiia: naukovi zapysky*, (14). <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/524/407>
- Mokh, Yu. A. (2024). Zmishane navchannia na zaniattiakh z inozemnoi movy u nemovnomu ZVO.
- Novytska, L. I. (2025). Zmishane navchannia u vyshchykh navchalnykh zakladakh v umovakh voiennoho stanu. *Akademichni vizii*, (40).
- Solska, T., Vyshyvana, N., & Borovska, O. (2025). Vyklyky ta stratehii pidtrymky zdobuvachiv vyshchoi osvity u kursii metodyky navchannia inozemnykh mov u zmishanomu formati. *Journal of Cross-Cultural Education*, (5), 55–64.
- Shtanhret, H. Z., Mosii, I. M., & Chaplyk, O. A. (2025). Suchasni mozhlyvosti zmishanoho navchannia (blended learning) u vykladanni inozemnykh mov: rol tsyfrovyykh resursiv u poiednanni z tradytsiinyimi metodamy. *Pedahohichna Akademiia: naukovi zapysky*, (14). <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/574/458>

Дата надходження до редакції 18.10.2025 р.
Ухвалено до друку 10.11.2025 р.

CC Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)